

**3 SEM TDC PHI G 1**

**2 0 1 5**

( November )

**PHILOSOPHY**

( General )

Course : 301

**( Indian Philosophy—II )**

Full Marks : 80

Pass Marks : 32 (Backlog)/24 (2014 Onwards)

Time : 3 hours

*The figures in the margin indicate full marks  
for the questions*

1. শুদ্ধ উত্তৰটো বাচি উলিওৱা : 1×8=8

Choose the correct answer :

- (a) সাংখ্য দৰ্শন হৈছে দ্বৈতবাদী/একত্ববাদী দৰ্শন ।  
Sāṃkhya philosophy is dualistic/monistic.
- (b) বুদ্ধ প্ৰধানতঃ এজন নৈতিক শিক্ষাবিদ/দাৰ্শনিক ।  
Buddha was primarily an ethical teacher/  
philosopher.
- (c) সাংখ্যৰ প্ৰকৃতি পাঁচটা/তিনিটা গুণৰ সমাহাৰ ।  
Sāṃkhya's Prakṛti is the unity of the five/  
three Guṇas.

- (d) কপিল/পতঞ্জলি হৈছে যোগ দৰ্শনৰ প্ৰৱৰ্তক।  
Kapil/Patanjali is the founder of Yoga philosophy.
- (e) শংকৰাচাৰ্যৰ মতে ব্ৰহ্ম এক/অনেক।  
According to Śaṅkarācārya, Brahman is one/many.
- (f) জৈন দৰ্শন হৈছে আন্তিক/নাস্তিক দৰ্শন।  
Jaina philosophy is orthodox/heterodox.
- (g) শংকৰাচাৰ্য/ৰামানুজ হৈছে বিশিষ্টাদ্বৈত বেদান্তৰ প্ৰৱৰ্তক।  
Śaṅkarācārya/Rāmānuja is the founder of Viśiṣṭādvaita Vedānta.
- (h) বেদান্ত/সাংখ্য দৰ্শনে বিৱৰ্তবাদ পোষকতা কৰে।  
The Vedānta/The Sāṅkhya philosophy advocates the Vivartavāda.

2. চমু টোকা লিখা :

4×4=16

Write short notes on :

- (a) সাংখ্য দৰ্শনৰ প্ৰকৃতি  
Prakṛti of Sāṅkhya philosophy
- (b) চিত্ত আৰু চিত্তবৃত্তি  
Citta and Cittavṛtti

- (c) অদ্বৈত বেদান্তৰ ব্ৰহ্ম  
Brahman of Advaita Vedānta
- (d) বুদ্ধৰ প্ৰথম মহান সত্য  
First Noble Truth of Buddha
3. পুৰুষ বুলিলে কি বুজা? পুৰুষৰ অস্তিত্ব প্ৰমাণৰ বাবে সাংখ্য দৰ্শনে আগবঢ়োৱা যুক্তিসমূহ কি কি? আলোচনা কৰা। 2+10=12  
What do you mean by Puruṣa? What are the arguments put forwarded by the Sāṅkhya philosophy in order to prove the existence of Puruṣa? Discuss.

অথবা / Or

জগতৰ ক্ৰমবিকাশ-সম্পৰ্কীয় সাংখ্য দৰ্শনৰ মতবাদটো বিচাৰ কৰা।

12

Examine the Sāṅkhya theory of the evolution of the world.

4. শংকৰাচাৰ্যৰ মতে “জগৎ মিথ্যা”—এই বিবৃতিটোৰ ভাৱাৰ্থ বিশদভাৱে আলোচনা কৰা।

11

Discuss thoroughly the underlying meaning of Śaṅkarācārya's statement “The world is false”.

অথবা / Or

শংকৰাচাৰ্যৰ মায়াবাদৰ বিৰুদ্ধে ৰামানুজে আগবঢ়োৱা ‘সপ্তধানুপপত্তি’ আলোচনা কৰা।

11

Discuss the ‘Seven-fold objections’ of Rāmānuja against Śaṅkarācārya's doctrine of Māyā.

5. বর্ণশ্রম আৰু চতুৰাশ্রম বুলিলে কি বুজা? আলোচনা কৰা।

What do you mean by Varṇāśrama and Caturāśrama? Discuss.

অথবা / Or

বেদৰ ধৰ্ম-সম্পৰ্কীয় ধাৰণাটোৰ ব্যাখ্যা আগবঢ়োৱা।

11

Explain the Vedic concept of Dharma.

6. বুদ্ধৰ ‘অষ্টাংগিক মার্গ’ ব্যাখ্যা কৰা।

11

Explain the ‘Eight-fold Path’ of Buddha.

অথবা / Or

জৈন দৰ্শনত বৰ্ণিত অণুব্ৰত আৰু মহাব্ৰত ধাৰণাৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা।

11

Discuss the concept of Aṇuvrata and Mahāvratā as depicted in Jaina philosophy.

7. ‘ভগৱদ্ গীতা’ৰ ‘নিষ্কাম কৰ্ম তত্ত্ব’ৰ চমু ব্যাখ্যা দাঙি ধৰা।

11

Explain briefly the ‘Niṣkāma Karma theory’ of *Bhagavad Gītā*.

অথবা / Or

গান্ধীজীয়ে আগবঢ়োৱা ‘অহিংসা’ ধাৰণাটো আলোচনা কৰা।

Discuss the concept of ‘Ahimsā’ put forwarded by Gāndhījī.

★★★